

СИЛАБУС КУРСУ «Фотожурналістика»

2022/2023 н.р.

Ступінь вищої освіти - бакалавр
Освітньо-професійна програма: «Видавнича справа та медіакомунікації»
Галузь знань: **06 «Журналістика»**
Спеціальність: **061 Журналістика**
Компонент освітньої програми – вибіркова дисципліна
Рік підготовки – 2 рік, семестр – 4
Кількість кредитів: 4
Мова викладання: українська

Дні занять: **згідно з розкладом**
Консультації: **згідно з розкладом**

Керівник курсу – **Путькалець Людмила Анатоліївна**, викладач циклової комісії журналістики, кандидат наук із соціальних комунікацій
Контактна інформація – putkalets13@gmail.com

АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Курс «Фотожурналістика» спрямований на оволодіння студентами професійних навичок використовувати техніку та виразальні засоби для вираження ідейно-тематичного змісту кадру, передбачає освоєння зображальних засобів фотографії, виразальних можливостей світлового, тонального і лінійного рисунка кадру.

Метою навчальної дисципліни є ознайомлення студентів із основними поняттями теорії фотожурналістики, специфікою роботи фотожурналіста та підготовкою фотоілюстрацій для різних видів ЗМІ.

Об'єктом вивчення є процеси, що відбуваються у сучасній українській фотожурналістиці.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теорія і практика фотожурналістики як мистецтва і як виду журналістики, закономірності, основні правила та принципи функціонування.

Основними **завданнями** дисципліни є ознайомлення студентів з професією фотожурналіста; вивчення основних функцій і завдань фотожурналістики; визначення особливостей функціонування фотожурналістики в різних видах засобів масової інформації; отримання основних навичок для підготовки власних фотоілюстрацій.

СТРУКТУРА КУРСУ ТА ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Кількість годин (аудит./самост.)	Тема	Результати навчання	Форми контролю
32/21	Змістовий модуль І. ФОТОТЕХНІКА ТА ФОТОТВОРЧІСТЬ		

Кількість годин (аудит./самост.)	Тема	Результати навчання	Форми контролю
4/3	<i>Тема 1.</i> Фотожурналістика як невід'ємний компонент сучасних ЗМІ – друкованих, електронних та новітніх інтернет-технологій.	Знати специфіку фундаментальних основ фотографії та фотожурналістики	Питання, дискусія, написання есе
4/3	<i>Тема 2.</i> Поява і розвиток фотографії як історичного документа, наукового доказу і художнього твору. Фотографія та її різновиди: історія виникнення. Камера - обскура. Геліографія. Дагеротипія. Калотипія. Амбротипія. Феротипія. Стереографія.	Знати історію становлення і розвитку фотожурналістики в Європі, світі та особливості і специфіку розвитку української фотожурналістики	Презентації-повідомлення, питання, обговорення
4/3	<i>Тема 3.</i> Фотожурналістика та фотомистецтво. Фотографія як мистецтво.	Знати і розуміти особливості розвитку і функціонування фотографії як мистецтва	Презентації-повідомлення, питання, обговорення
4/3	<i>Тема 4.</i> Документальна сутність фотографії. Фотографія як «соціальна пам'ять людства».	Знати, вміти і розрізняти специфіку роботи і завдання, що їх переслідують у практиці провідні фотожурналісти та ЗМІ	Написання тестів, есе
6/3	<i>Тема 5.</i> Емоційне і раціональне в творчості фоторепортера	Знати, вміти застосовувати на практиці організаційне й творче начала	Написання тестів, есе
6/3	<i>Тема 6.</i> Технічне і творче начало в фотожурналістиці. Основи фототехніки. Відмінності фотоапаратів за типом запису (аналогові, цифрові). Цифрова «революція» у фотографії. Види і призначення об'єктивів. Фокусна відстань. Світлосила. Діафрагма. Глибина різкості. Витримка. Види експозиції. Спалах. Баланс білого кольору. Режим фотоапаратів	Розуміти специфіку й особливості технічної і творчої складової діяльності фотожурналіста	Презентації-повідомлення, питання, обговорення

Кількість годин (аудит./самоств.)	Тема	Результати навчання	Форми контролю
4/3	Тема 7. Принципи зображення часу й простору у фотожурналістиці (фотобачення).	Розуміти специфіку й особливості технічної і творчої складової діяльності фотожурналіста.	Презентації-повідомлення, питання, обговорення, модульний контроль
32/35	Змістовий модуль 2. ФОТОГРАФІЯ ТА ФОТОТВОРЧІСТЬ		
4/5	Тема 8. Композиція. Основні поняття аналізу фотографії. Визначення композиції. Властивості сприйняття. Компоненти композиції: фокальна точка; смисловий (сюжетний) центр; лінії; передній план, середній та задній плани – ознака глибини; фон; зв'язки (подібності, контрасту, конструктивний, нереальних форм). Елементи та види композицій: центрова композиція, «правило третин» / золоте перехрестя – зорова гармонія, композиція ваги, замкнена композиція, компактна композиція чи композиція деталей. Введення до аналізу фотографії. Аналіз фотографій.	Застосовувати на практиці журналістський інструментарій. Вільно застосовувати на практиці основи структурної побудови фотографічних матеріалів.	Презентації-повідомлення, питання, обговорення
4/2	Тема 9. Поєднання слова і зображення у фотожурналістиці. Фотографія як самостійний твір і як візуальна частина журналістського інтертексту в друкованих та електронних ЗМІ.	Вміти працювати у різних жанрах і стилях.	Захист практичної роботи

Кількість годин (аудит./самост.)	Тема	Результати навчання	Форми контролю
4/3	Тема 10. Види жанрів фотожурналістики. Типологічні ознаки, особливості образотворчих і виразних засобів. Журналістичнознавча класифікація: інформаційні жанри – фотозамітка, розширена фотозамітка, фотозвинувачення, фоторепортаж, фотоанонс, фотохроніка, фотокореспонденція інформаційного виду.	Вміти працювати у різних жанрах і стилях.	Захист практичної роботи
4/5	Тема 11. Види жанрів фотожурналістики. Типологічні ознаки, особливості образотворчих і виразних засобів. Журналістичнознавча класифікація: аналітичні жанри – фотокореспонденція, фотофейлетон аналітичного виду, фотокоментар, фотоогляд.	Вміти працювати у різних жанрах і стилях.	Захист практичної роботи
4/5	Тема 12. Види жанрів фотожурналістики. Типологічні ознаки, особливості образотворчих і виразних засобів. Журналістичнознавча класифікація: художньо-публіцистичні жанри – фотонарис, фото замальовка, фото жарт, фотофейлетон, фотокомікс.	Вміти працювати у різних жанрах і стилях.	Захист практичної роботи

Кількість годин (аудит./самост.)	Тема	Результати навчання	Форми контролю
4/5	<i>Тема 13. Класифікація фотопродукції інформаційних агентств: новина/прес-фотографія, репортаж, документальна фотографія, стріт-фото. Класифікація фотографій: студійна фотографія, фотографія миті, фотографія деталі, зображальна фотографія, композиційна фотографія, фотосерія, фотонарис.</i>	Вміти працювати у різних жанрах і стилях.	Захист практичної роботи
4/5	<i>Тема 14. Фотожурналістика в системі засобів масової інформації. Газета і журнал. Фотоілюстрація в газеті: критерії, тенденції, перспективи. Підготовка фотоматеріалу для друку в газеті. Критерії підбору фотографій для газети. Функція фотографій на сторінках газети. Види фотографій. Перспективи фото ілюстрування на сторінках газет. Специфіка фотоілюстрацій у газеті. Технічні параметри для фотографій. Фотоілюстрація у журналі: критерії, тенденції, перспективи. Підготовка фотоматеріалу для друку у журналі. Критерії підбору фотографій. Функція фотографій на сторінках журналу. Види фотографій. Перспективи фотоілюстрування. Специфіка журнальної фотоілюстрації.</i>	Знати і використовувати плюси і мінуси журналістського досвіду Вміти працювати у різних жанрах і стилях.	Захист практичної роботи

Кількість годин (аудит./самост.)	Тема	Результати навчання	Форми контролю
4/5	Тема 15. Фотожурналістика в системі засобів масової інформації. Інтернет-видання. Реклама. Фотоілюстрація в Інтернеті: критерії, тенденції, перспективи. Підготовка фотоматеріалу для розміщення на Webсторінці. Критерії підбору фотографій для Інтернет видання. Функція фотографії на Webсторінці. Види фотографій. Перспективи фото ілюстрування. Специфіка фотоілюстрацій і Інтернет- виданнях. Технічні параметри для фотографій. . Фотографія в рекламі. Основи підготовки фотографій. Критерії підбору фотографій. Функція фотографії у рекламі. Види фотографій. Специфіка фотографій для реклами. Технічні параметри для фотографій.	Знати і використовувати плюси і мінуси журналістського досвіду. Вміти працювати у різних жанрах і стилях	Захист практичної роботи, модульний контроль

ПОЛІТИКА ПРОВЕДЕННЯ АУДИТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Для якісного засвоєння курсу необхідна систематична та усвідомлена робота студентів в усіх видах навчальної діяльності: лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота як індивідуальна, так і під керівництвом викладача.

При проведенні аудиторних занять домінуючими є проблемні, індивідуально-диференційовані, особистісно-орієнтовані форми проведення занять та технології компетентнісного навчання.

При проведенні практичних занять використовуються активні форми їх проведення: евристичні бесіди, дискусії, ділові ігри, ситуативні кейси, розв'язування практичних задач, тренінгові вправи.

На лекціях у формі активної бесіди з елементами дискусії та тренінгу розглядаються основні теоретичні положення теми, які вимагають роз'яснення та уточнення з боку викладача. На лекціях вимагається активна участь студентів у обговоренні ключових положень теми, ведення стислого конспекту лекції.

Теоретичні знання, отримані студентами під час лекцій, обговорюються більш детально на практичних (семінарських) заняттях у формі міні-дискусій, представлення міні-проектів,

заслуховування та аналізу тематичних доповідей та рефератів, а також шляхом аналізу кейсів та розв'язання ситуативних задач.

У процесі практичного (семінарського) заняття студенти вчаться формулювати свою точку зору, логічно викладати матеріал, підбирати докази у підтвердження своїх думок, вчаться публічно виступати.

ВИМОГИ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Основним завданням самостійної роботи студентів є набуття навичок самостійного опрацювання фахових інформаційних джерел та оволодіння практичними навичками дотримання стандартів у фотожурналістиці в умовах сучасного ринку послуг.

Самостійна робота студента в процесі вивчення курсу «Фотожурналістика» полягає у додатковому опрацюванні загальної та спеціальної літератури з тем, що не увійшли до лекційного матеріалу, підготовці до семінарських та практичних занять, підготовці відповідних презентацій щодо найбільш важливих питань.

Формами контролю виконання самостійної роботи студентами є відповіді на семінарських заняттях, тестування та письмове опитування.

Обсяг самостійної роботи визначається кількістю годин, передбачених робочою програмою.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ ТА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою відповідно до **Положення про порядок рейтингового оцінювання знань (освітніх досягнень) здобувачів вищої освіти**.

Оцінювання знань студентів із навчальної дисципліни здійснюється шляхом проведення контрольних заходів, які включають:

- поточний контроль,
- модульний контроль,
- виконання індивідуального навчально-дослідного завдання.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та семінарських занять і має на меті перевірку знань студентів із окремих тем та рівня їх підготовленості до виконання конкретної роботи.

Ключовими формами та методами демонстрації студентами результатів навчання при поточному контролі є:

- робота в малих групах, що полягає в спільному опрацюванні студентами окремих проблемних, конфліктних питань із наступною демонстрацією результатів та засвоєння навчального матеріалу;
- презентація та самопрезентація – виступи перед аудиторією для представлення себе та власних доповідей, висвітлення окремих питань, індивідуальних завдань, реферативних досліджень, захист міні-проектів тощо;
- дискусія – обґрунтування власної позиції у вирішенні проблемних, конфліктних питань;
- кейс-метод – аналіз конкретних ситуацій, що дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності.

Модульний контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання після закінчення логічно завершеної частини лекційних та практичних занять із певного змістового модуля.

Основною формою модульного контролю є завдання, які включають як і перевірку теоретичних положень курсу, так і розв'язування практичних завдань.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) студенти виконують самостійно під керівництвом викладача. Індивідуальні завдання можуть бути як груповими, так і виконуватися окремо кожним студентом.

ІНДЗ є видом позааудиторної індивідуальної роботи студента навчального, навчально-дослідницького характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни і завершується оцінюванням. Це завершена теоретична або практична робота в межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, вмінь і навичок, отриманих у процесі лекційних, практичних занять, охоплює тему, декілька тем або зміст навчальної дисципліни в цілому.

Політика щодо академічної доброчесності: очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування (в т.ч. із використанням мобільних девайсів), втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

ТАБЛИЦЯ
розподілу балів за підсумковими контрольними заходами
та відповідними ваговими коефіцієнтами

	Модуль 1 (поточне опитування)	Модуль 2 (підс. мод. контроль)	Модуль 3 (ІНДЗ)	Підсумкова оцінка
Вагові коефіцієнти, %	70	20	10	100
Розрахунок оцінки в балах	80	85	70	78

Приклад розрахунку підсумкової оцінки в балах:

$$O = 80 \cdot 0,7 + 85 \cdot 0,2 + 70 \cdot 0,1 = 78$$

Студенти як відповідальні учасники освітнього процесу дотримуються норм **академічної доброчесності**, усвідомлюють наслідки її порушення, що визначаються **Положенням про академічну доброчесність у Галицькому фаховому коледжі імені В'ячеслава Чорновола**.

Списування під час контрольних заходів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

ПОЛІТИКА ЩОДО ВІДВІДУВАННЯ, ДЕДЛАЙНІВ ТА ПЕРЕСКЛАДАННЯ

Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, відрядження, участь у науково-дослідницьких заходах, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу. Пропущені заняття та незадовільні оцінки (поточний контроль, ПМК) повинні бути відпрацьовані згідно графіку консультацій викладача.

ІНДЗ, ПМК, які здаються із порушенням термінів без поважних причин можуть бути оцінені на нижчу оцінку (до 10 балів).

До початку сесії студенти повинні виконати усі підсумкові контрольні заходи і отримати по кожному з Модулів не менше 60 балів.

Студент має право оскаржити оцінку, отриману за результатами підсумкового семестрового контролю у формі іспиту (крім незадовільної оцінки). Такі випадки регулюються **Положенням про апеляцію результатів підсумкового контролю знань студентів**.

Перескладання незадовільних оцінок здійснюється відповідно до **Положення про порядок ліквідації академічних заборгованостей здобувачами вищої освіти.**

ЛІТЕРАТУРНІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА КУРСУ

Основна література:

1. Горевалов С. І., Зикун Н. І. Єдність слова і зображення: фотожурналістика в системі засобів масової комунікації : навч. посіб. К. : Київський ун-т, 2015. 287 с.
2. Смородін В. О., Черняков Б. І. Зображально- виражальні засоби фотографії: поради початкуючим фотомитцям і фотожурналістам. К. : [б.в.], 1999. 21 с.
3. Шаповал Ю. Г. Жанри фотожурналістики. Теорія и практика радянської журналістики: Основи майстерності. Проблеми жанрів. Львів, 1989. С. 316–322.
4. Шаповал Юрій. Фотожурналістика : навч. посіб. Рівне : Видавництво Міжнародного економіко-гуманітарного університету ім. Степана Дем'янчука, 2007. 75с.

Допоміжна:

1. Журналістський фах: фотожурналістика: методичні рекомендації / Київ. нац. ун-т ім. Т. Г. Шевченка; укл. В. В. Гридчина. К.: Інститут журналістики, 2012. 60 с.
2. Іванюха Т. В., Тупіков М. С. Функції фотоілюстрації у сучасних молодіжних виданнях. *Молодий вчений*. 2016. № 12. С. 190-192.
3. Локтіонова Д. А. Фотографія як джерело соціальної інформації // Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу "Києво-Могилянська академія"]. Сер. : Соціологія. 2013. Т. 225, Вип. 213. С. 21-26.
4. Максимович Мирослав. Сучасна фотожурналістика: проблеми, виклики, перспективи *Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Серія: Журналістські науки*. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. № 3. С. 29–36. Режим доступу: <https://doi.org/10.23939/sjs2019.01.029>
5. Підгурний І.С. Сучасні тенденції розвитку технології фотографії *Вісник ХДАДМ*. 2015. № 7.
6. Табінський Ярослав. Фотографія у системі нових медій. *Вісник Львівського університету. Серія журналістика*. 2013. Випуск 37. С. 226-333. Режим доступу: <http://dx.doi.org/10.30970/vjo.2013.37.5125>
7. Черняков Б. І. Зображальна журналістика в друкованих засобах масової інформації: ілюстрована періодика від виникнення до середини XIX століття: монографія / Київ. ун-т імені Тараса Шевченка, Ін-т журналістики. К.: Центр вільної преси, 1998. 115с.
8. Черняков Б. І. Зображальна журналістика як предмет і як об'єкт журналістикознавчого дослідження: монографія / Київ. ун-т імені Тараса Шевченка, Ін-т журналістики. К.: Центр вільної преси, 1998. 79 с.
9. Черняков Б. І. Фотографія в журналістиці від винайдення до початку XX ст. / Київ. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т журналістики. К., 1999. 59 с.: С. 53–58.
10. Шаповал Ю. Г. Фотопубліцистика в періодичній пресі. Львів: ВО "Вища школа"; Вид-во при ЛДУ, 1977. 95 с.

Інтернет-джерела:

1. Лаб Ф. Фотожурналістика та етика: дослідження в Центральній Європі [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://ua.ejo-online.eu/2933/etyka-ta-yakist>.
2. Михальська Я. Історія фотоапарата: Світ фотографії [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://yaryna.net/istoriyafotoaparatu>. Назва з екрану.
3. <http://mediaalmanah.ru/files/82/488.php>
4. <http://www1.photographer.ru/magazine/article.htm?rubrika=64&id=610>
5. <http://foto-moment.narod.ru/foto.html>
6. <https://ua.ejo-online.eu/2933/etyka-ta-yakist>

7. https://www.bbc.com/ukrainian/vert_cul/2015/07/150709_vert_cul_altered_images_journalism_vp
8. <https://www.photographer.ru/cult/practice/400.htm>

Використані джерела

Силабус дисципліни «Фотожурналістика» Савенка Олександра Миколайовича. Режим доступу: <https://nubip.edu.ua/sites/default/files/silab...>

СХЕМА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Семестр 4

	1 тиждень	2 тиждень	3 тиждень	4 тиждень	5 тиждень	6 тиждень	7 тиждень	8 тиждень	9 тиждень	10 тиждень	11 тиждень	12 тиждень	13 тиждень	14 тиждень	15 тиждень	16 тиждень
Лекції	Л1,2	Л3	Л4	Л5	Л6	Л7	Л8	Л9	Л10	Л11	Л12	Л13	Л14	Л15	Л16	Л17
Практичні заняття		П1	П2	П3	П4	П5	П6	П7	П8	П9	П10	П11	П12	П13	П14	П15
Контроль знань	ПО	ПО	ПО	ПО	МК1	ПО	ПО	ПО	ПО	ПО	ПО	ПО ІНДЗ	ПО	ПО	ПО	МК3

Л1 – лекційне заняття по темі 1

П1 – практичне заняття по темі 1

ПО – поточне опитування

ІНДЗ – індивідуальне навчально-дослідне завдання

МК1 – модульний контроль 1